

**Republika Srpska
Vlada**

PROGRAM FISKALNE KONSOLIDACIJE

Banja Luka, avgust 2021. godine

UVOD

Prethodna 2020. godina je po mnogo čemu specifična u odnosu na sve godine do sada, od početka postojanja Republike Srpske. Pojava virusa korona i njegovo ubrzano globalno širenje doveli su u vrlo kratkom roku do negativnih zdravstvenih i ekonomskih učinaka. Reakcija na epidemiološku situaciju u Republici Srpskoj bila je pravovremena, a strateški je izabran pristup relativno strogih mjera ograničavanja – društvenih okupljanja i ekonomske aktivnosti, s ciljem smanjenja broja zaraženih u kratkom roku kako bi se minimizirale negativne zdravstvene posljedice, a prvenstveno ljudske žrtve. U početnoj fazi ključni naponi bili su usmjereni na zaustavljanje širenja virusa korona i sprečavanje neodrživog pritiska na institucije javnog zdravstva. Vlada Republike Srpske je preduzela čitav niz mjera s ciljem pomoći zdravstvenom sektoru i privrednim subjektima i preduzetnicima – nosiocima privredne aktivnosti, da što uspješnije prebrode krizu kroz očuvanje radnih mjesta, isplatu plata, odnosno održanja likvidnosti onih čija je privredna aktivnost bila smanjena. Mjere koje je preduzela Vlada kao odgovor na pandemiju i smanjenje privredne aktivnosti odrazile su se i na fiskalne pokazatelje, kroz smanjenje ostvarenih prihoda i povećanje rashoda, što se u konačnici odrazilo na visoko učešće konsolidovanog budžetskog deficita u BDP-u (na kraju 2020. godine) od 5.7%, te se prešao prag konsolidovanog budžetskog deficita od 3%, koji je propisan Zakonom o fiskalnoj odgovornosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15 i 62/18).

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti Republike Srpske uređuju se fiskalna pravila, mjere i procedure na osnovu kojih se uspostavlja fiskalni okvir, ograničava javna potrošnja, jača odgovornost za efikasno i efektivno korišćenje budžetskih sredstava, osniva Fiskalni savjet Republike Srpske i jača sistem kontrola i nadzora. Cilj donošenja ovog zakona je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne fiskalne održivosti Republike Srpske. Zakonom o fiskalnoj odgovornosti Republike Srpske definisana su opšta i posebna fiskalna pravila. Opšta fiskalna pravila odnose se na ukupan budžetski sistem Republike Srpske i određuju:

1. Pravilo o dugu: Javni dug Republike Srpske na kraju fiskalne godine ne može da bude veći od 55% ostvarenog BDP-a u toj godini;
2. Pravilo konsolidovanog budžetskog deficita: Konsolidovani budžetski deficit na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 3% ostvarenog BDP-a u toj godini.

Posebna fiskalna pravila predstavljaju obavezujuće, automatske mjere ukoliko indikatori iskazani ovim fiskalnim pravilima dostignu vrijednosne pragove definisane ovim zakonom i određuju:

1. Prag za dug podrazumijeva da ukoliko javni dug Republike Srpske na kraju fiskalne godine dostigne 50% ostvarenog BDP-a u toj godini, budžet za narednu godinu mora da bude sa budžetskim suficitom;
2. Prag za konsolidovani budžetski deficit podrazumijeva da ukoliko konsolidovani budžetski deficit na kraju fiskalne godine dostigne 2.5% ostvarenog BDP-a u toj godini, budžet za narednu godinu mora da bude sa budžetskim suficitom.

Vlada Republike Srpske, u skladu s članom 12. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, pripremila je Izvještaj o privremenom odstupanju, a Narodna skupština Republike Srpske je na 13. redovnoj sjednici, održanoj 2. decembra 2020. godine, donijela Odluku o odobravanju privremenog odstupanja konsolidovanog budžetskog deficita od fiskalnih pravila („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 122/20), jer je utvrđeno da postoje naročito opravdani razlozi u smislu prirodne nepogode uzrokovane pojavom virusa korona i proglašenja pandemije.

Vlada Republike Srpske, u skladu s članom 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, sačinila je Program fiskalne konsolidacije, kojim definiše mjere i period povratka u okvire fiskalnih pravila koji su propisani navedenim zakonom.

U momentu izrade Programa još uvijek je visok stepen rizika koji proizlazi iz neizvjesnosti vezanih za trajanje i intenzitet pandemije virusa korona, tj. Mogućnosti ponovnog širenja zaraze, brzine masovne vakcinacije, kao i eventualne epidemiološke mjere nužne za suzbijanje zaraze. Program je rađen uz pretpostavku da se situacija sa virusom korona stabilizuje i da se postepeno vraćamo u normalne ekonomske i privredne tokove.

DEFICIT

Budžetski deficit predstavlja negativnu razliku između zbira prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu i zbira rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu (član 14. stav 3. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske – „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).

U zvaničnim sveobuhvatnim konsolidovanim finansijskim izvještajima budžetski deficit se utvrđuje kao zbir budžetskih deficita/suficita Republike, jedinica lokalnih samouprava i fondova obaveznog socijalnog osiguranja, te se koriguje za efekte međusobnih transakcija između tih jedinica vlasti.

Računovodstvo budžetskih korisnika se vodi po načelu fondovskog računovodstva, u skladu sa Pravilnikom o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 98/16, 115/17 i 118/18), prema sljedećim fondovskim klasifikacijama:

- opšti fond (01) predstavlja budžet u užem smislu riječi i koristi se za iskazivanje svih sredstava i svih aktivnosti budžetskih korisnika, osim onih koji se, prema posebnim zahtjevima, iskazuju na drugim fondovima;
- fond prihoda po posebnim propisima (02) koristi se za iskazivanje sredstava koja se na osnovu propisa koriste samo u posebne svrhe i svih aktivnosti koje se finansiraju iz tih sredstava, a koji nisu uključeni u opšti fond (npr. vlastiti prihodi institucija);
- fond grantova (03) koristi se za iskazivanje grantova budžetskih korisnika i svih aktivnosti koje se finansiraju iz tih sredstava, a koji nisu uključeni u opšti fond;
- fond sredstava privatizacije i sukcesije (04) koristi se za iskazivanje sredstava privatizacije i sukcesije i svih aktivnosti koje se finansiraju iz tih sredstava, a koji nisu uključene u opšti fond;
- fond za posebne projekte (05) koristi se za iskazivanje sredstava namijenjenih posebnim projektima i svih aktivnosti na realizaciji odnosnih projekata koji nisu uključeni u opšti fond (npr. korištenje pristupnih fondova Evropske unije).

U tabelama 1. i 2, koje se nalaze u prilogu Programa, dajemo pregled prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu, kao i pregled rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu za 2019. godinu (Tabela 1) i 2020. godinu (Tabela 2).¹

Nakon sumiranja rezultata ostvarenih u 2019. godini, a prema revidiranim podacima, suficit budžetskog sistema Republike Srpske iznosio je 33.3 miliona KM.

U 2020. godini tekući deficit budžetskog sistema Republike Srpske iznosi 577.9 miliona KM.

¹ Tabele su rađene prema zvaničnom konsolidovanom finansijskom izvještaju – PIF-u za 2020. godinu.

Tabela 3. Utvrđeni tekući deficit budžetskog sistema Republike Srpske na dan 31. 12. 2020. godine

Utvrđeni tekući deficit budžetskog sistema Republike Srpske na dan 31. 12. 2020. godine *		
R. broj	Opis	Iznos
I	Tekući deficit iskazan na fondu 01 u Glavnoj knjizi trezora na dan 31. 12. 2020. godine	-333.4
II	Tekući deficit iskazan na fondovima 02–05 u Glavnoj knjizi trezora na dan 31. 12. 2020. godine	-140.9
III	Ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva u 2020. godini (evidentirane na kontima obračunskih rashoda)	-17.5
A	Deficit iskazan u GKT, uvećan za ukalkulisane obaveze na dan 31. 12. 2020. godine	-491.7
I	Tekući deficit/suficit korisnika budžeta Republike koji posjeduju vlastite račune i koji posluju izvan GKT (VBK), na dan 31. 12. 2020. godine	-29.4
-	Korekcija tekućeg deficita usljed konsolidacije	0.1
B	Deficit korisnika budžeta Republike Srpske (gkt + vbk) na dan 31. 12. 2020. godine (1 + 2 + 3 – 4)	-521.1
V	Tekući deficit/suficit jedinica lokalne samouprave (zbirno)	-84.6
G	Tekući deficit/suficit fondova socijalne sigurnosti koji se vode izvan GKT (zbirno)	29.9
-	Korekcija tekućeg deficita usljed konsolidacije	-2.2
	Deficit budžetskog sistema Republike Srpske (KORISNICI BUDŽETA REPUBLIKE, JLS I FONDOVA) na dan 31. 12. 2020. godine	-577.9

*Napomena: Tabela je rađena prema zvaničnom konsolidovanom finansijskom izvještaju – sveobuhvatnom PIF-u (KORISNICI BUDŽETA REPUBLIKE, JLS I FONDOVA) za 2020. godinu.

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti, konsolidovani budžetski deficit je ukupan deficit budžetskog sistema Republike Srpske, a utvrđuje se kao zbir konsolidovanih budžetskih deficita, budžeta Republike, budžeta opština i gradova i budžeta fondova.

U skladu sa navedenom definicijom, kad se ukupnom deficitu budžeta Republike (521.1 milion KM) dodaju deficiti 41 jedinice lokalne samouprave (97.0 miliona KM) i deficiti dva fonda socijalne sigurnosti (15.6 miliona KM), uključujući i korekcije međusobnih transakcija između svih učesnika u iznosu 2.2 miliona KM, utvrđeni zbir svih navedenih deficita na dan 31. 12. 2020. godine iznosi 635.8 miliona KM, što čini 5.7% BDP-a za 2020. godinu. Međutim, treba naglasiti da su 23 jedinice lokalne samouprave i dva fonda socijalne sigurnosti ostvarili suficit, u ukupnom iznosu od 57.9 miliona KM, tako da ukupan deficit budžetskog sistema Republike Srpske prema konsolidovanim finansijskim izvještajima iznosi 577.9 miliona KM.

Republika

Posmatrajući budžet Republike u užem smislu (GKT – fond 01) u 2019. godini ostvaren je suficit u iznosu od 77.7 miliona KM (uključujući ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva, a evidentirane su na kontima grupe 47), dok je na nivou GKT Republike na svim fondovima iznosio 29.2 miliona KM (uključujući ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva, a evidentirane su na kontima grupe 47). Očekivao se nastavak stabilnog kretanja privrednog rasta po stopi od 3.5%, kao rezultat održivog rasta domaće tražnje, laganog oporavka izvozne tražnje i pozitivnog efekta investicija. Budžetom Republike Srpske za 2020. godinu, koji je usvojen na Osmoj posebnoj sjednici Narodne Skupštine, održanoj 18. decembra 2019. godine, planiran je budžetski suficit u iznosu od 20.1 milion KM. Međutim, zbog svih dešavanja u 2020. godini koja su dovela do promjena u strukturi i visini budžetskih sredstava i budžetskih izdataka, kao i promjene prioriteta koji se finansiraju iz budžetskih sredstava, dva puta je rađen rebalans budžeta. Drugim rebalansom budžeta Republike Srpske, koji je usvojen na Trinaestoj redovnoj sjednici, održanoj 2. decembra 2020. godine, projektovani deficit iznosio je 393.8 miliona KM (fond 01). Na kraju 2020. godine izvršenje budžeta u užem smislu (fond 01) ima za rezultat budžetski deficit od 333.4 miliona KM, odnosno uvećan za 17.2 miliona KM ukalkulisanih obaveza iznosi 350.6 miliona KM i za 11% je manji od projektovanog. Na nivou GKT Republike, uzimajući u obzir sve fondove i ukalkulisane obaveze, u 2020. godini ostvaren je tekući deficit od 491.7 miliona KM.

Utvrđeni tekući deficit za nivo Republike (GKT + VBK) iznosi 521.1 milion KM.

Budžetski deficit (fond 01) koji je iskazala Republika je posljedica smanjenih prihoda zbog pada ekonomske aktivnosti s jedne strane, a povećanog izdvajanja za realizaciju paketa mjera u borbi protiv COVID-19, s druge strane.

Deficit na ostalim računovodstvenim fondovima (02–05) posljedica je finansiranja tekućih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu iz tekućih primitaka od finansijske imovine i zaduživanja ili (i) prihoda i primitaka ranijeg perioda (tj. smanjenje salda novčanih sredstava s početka perioda).

Izvršena je korekcija deficita za ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva, a evidentirane su na kontima rashoda obračunskog karaktera (zbog tehničke nemogućnosti unosa u sistem trezora na kontima rashoda) na fondu 01 i 02, u ukupnom iznosu od 17.5 miliona KM.

U 2020. godini kroz izvještaje budžetskih korisnika koji posjeduju vlastite račune i posluju izvan trezora iskazan je deficit u iznosu od 29.4 miliona KM (od toga na fondu 02 – 11.5 mil. KM i na fondu 05 – 17.0 mil. KM).

U nastavku su navedena najznačajnija odstupanja izvršenja u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Prihodi i primici za nefinansijsku imovinu u 2020. godini manji su za 114.0 miliona KM u odnosu na 2019. godinu.

Najznačajniji pad prihoda u 2020. godini zabilježen je na indirektnim porezima prikupljenim preko UIO, dividendama, zaostalim obavezama po osnovu prihoda od akciza, porezu na dobit i primljenim grantovima:

- **Prihodi od indirektnih poreza doznačenim od UIO** manji su za 89.7 miliona KM, odnosno za 6% u odnosu na 2019. godinu. Kod prihoda od indirektnih poreza došlo je do pada prihoda od svih vrsta poreza (PDV, carina, akciza, putarina), a najveći dio odnosi se na pad prihoda od PDV-a na uvoz i akcize na uvozne proizvode, što je posljedica smanjenja obima spoljnotrgovinske razmjene zbog novonastale situacije.
- **Značajan pad evidentiran je na prihodima od dividende** u iznosu od 23.1 milion KM, odnosno manji je za 70% u odnosu na 2019. godinu.
- **Zaostale obaveze po osnovu prihodi od akciza** ostvarene u 2020. godini manje su za 13.7 miliona KM u odnosu na 2019. godinu. Naime u prethodnoj godini uplaćeno je 14.8 miliona KM (a budžetu Republike je pripalo 13.7 miliona KM) akciza na derivate nafte od „Rafinerije nafte“ a. d. Brod po reprogramu obaveza – a reprogram je završen u 2019. godini.
- **Prihodi od poreza na dobit** smanjeni su za 11.8 miliona KM, odnosno za 5% su manji u odnosu na 2019. godinu. Uredbom sa zakonskom snagom o poreskim mjerama za ublažavanje ekonomskih posljedica nastalih usljed bolesti COVID-19 izazvane virusom Sars-CoV-2 („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 35/20 i 46/20) propisano je da su pravna lica i preduzetnici, koji su usljed mjera za sprečavanje širenja virusa korona imali poteškoće u poslovanju, ostvarili pravo na odgođeno plaćanje (do 30. juna 2020. godine) obaveza po osnovu poreza na dobit i svih obaveza po završnom računu za 2019. godinu, uz mogućnost plaćanja u ratama do kraja 2020. godine. Međutim, značajno manja naplata prihoda od poreza na dobit rezultat je manjih akontativnih uplata poreza na dobit u odnosu na prvobitno očekivane za 2020. godinu zbog smanjenog obima poslovanja privrednih subjekata, kao i poremećaja dostignutog stepena poreske discipline zbog omogućavanja odgode plaćanja po godišnjoj poreskoj prijavi. Posmatrajući naplatu prihoda od poreza na dobit po vrstama, uočava se da je prihod od poreza na dobit pravnih lica rezidenata Republike Srpske imao pad manji od 1% u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. Prihod od poreza na dobit pravnih lica nerezidenata Republike Srpske u posmatranom periodu je u padu za čak 72%, a prihod od poreza po odbitku stranom pravnom licu se smanjio za 24%.
- Ostvareni prihodi od doznačenih grantova u novcu manji su za 26.5 miliona KM, odnosno za 30% u odnosu na 2019. godinu.

Rashodi i izdaci za nefinansijsku imovinu u 2020. godini veći su za 408.9 miliona KM u odnosu na 2019. godinu.

Najveća povećanja na rashodovnoj strani su na subvencijama, rashodima za lična primanja zaposlenih, grantovima, doznakama po osnovu penzija i transferima između različitih nivoa vlasti.

Rashodi po osnovu **subvencija** su za 111.4 miliona KM, odnosno za 97% veći u odnosu na 2019. godinu.

Najznačajnija razlika na poziciji subvencija u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu je na isplaćenim subvencijama iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, u iznosu od 55.8 miliona KM i iz Kompenzacionog fonda 37.6 miliona KM (u 2019. godini nije bilo isplaćenih subvencija), a odnosi se na mjere koje je Vlada preduzela na ograničavanju ekonomske i socijalne štete nastale kao posljedica pojave i širenja virusa korona.

U 2020. godini Ministarstvo privrede i preduzetništva, u skladu sa Zakonom o podsticajima u privredi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 52/19) i Pravilnikom o postupku dodjele podsticaja za povećanje plate radnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/19), doznačilo je subvencije privrednim subjektima koji su ostvarili pravo na ime

podsticaja za povećanje plata radnika, u iznosu od 8.0 miliona KM. Isplata subvencija po ovom osnovu nije bilo u 2019. godini.

U skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podsticaja za razvoj poljoprivrede i sela („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 7/20 i 24/20) i Rebalansom budžeta, Agencija za agrarna plaćanja je u 2020. godini isplatila 4.0 miliona KM više podsticaja u odnosu na 2019. godinu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je na poziciji subvencija u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu izdvojilo više 6.6 miliona KM.

Rashodi za lična primanja zaposlenih veći su za 80.9 miliona KM u odnosu na 2019. godinu, što je proizašlo iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 105/19)².

Bilježimo i rast rashoda po osnovu **grantova** u iznosu od 36.5 miliona KM, odnosno za 35% su veći u odnosu na 2019. godinu.

U 2020. godini značajno veća sredstva, u iznosu od 18.5 miliona KM, doznačena su Univerzitetsko-kliničkom centru Republike Srpske (u 2020. godini doznačeno im je 30.0 miliona KM) s ciljem obezbjeđenja kontinuiranog poslovanja i neometanog pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu, u skladu sa odlukama Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 7/20, 34/20, 69/20, 101/20, 111/20, 122/20, 130/20 i 2/21),

Ministarstvu finansija i trezora BiH doznačen je grant od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, u iznosu od 5.8 miliona KM, za finansiranje nabavke vakcina protiv COVID-19 putem COVAX instrumenta, u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske, („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/21).

Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite doznačen je grant u iznosu od 8.9 miliona KM, u svrhu sprečavanja i suzbijanja pojave virusa COVID-19, u skladu sa odlukama Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/20 i 49/20).

Doznake po osnovu penzijskog osiguranja u 2020. godini veće su za 5% u odnosu na 2019. godinu ili nominalno za 55.9 miliona KM. U odnosu na prethodnu godinu doznake na ime socijalne zaštite su se povećale usljed povećanja broja korisnika u odnosu na prethodnu godinu, kao i redovnog usklađivanja opšteg boda i penzija za 3.11%.

Rashodi po osnovu **transfera između različitih jedinica vlasti** u odnosu na prethodnu godinu veći su za 36%, odnosno 116.7 miliona KM. Naime, tokom 2020. godine vršeni su značajni transferi iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske i Kompenzacionog fonda Republike Srpske prema Fondu zdravstvenog osiguranja i jedinicama lokalnih samouprava, u okviru mjera ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19.

- Transferi jedinicama lokalne samouprave veći su za 32.8 miliona KM, odnosno za 51% u odnosu na 2019. godinu. Republika je iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske isplatila 30.4 miliona KM jedinicama lokalnih zajednica radi sanacije posljedica i poteškoća nastalih usljed širenja zarazne bolesti izazvane virusom korona, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, broj: 04.FS/414-63/20.

² Zakoni o izmjenama i dopuni Zakona o platama zaposlenih – u organima uprave Republike Srpske, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, u institucijama pravosuđa Republike Srpske, u osnovnim i srednjim školama i dačkim domovima u Republici Srpskoj, u oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda Republike Srpske i u javnim službama Republike Srpske.

- Transferi fondovima obaveznog socijalnog osiguranja veći su za 99.6 miliona KM, odnosno za 85% u odnosu na 2019. godinu. U 2020. godini FZO Republike Srpske doznačeno je 95.7 miliona KM više u odnosu na 2019. godinu (sa fonda 01 doznačeno je više 48.5 miliona KM, a odnosi se na finansiranje obaveza po osnovu prava na zdravstvenu zaštitu, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zaključkom Vlade broj 04/1-012-2-735/20 od 6. 3. 2020. godine, a sa ostalih fondova 02–05 isplaćeno je više 47.1 milion KM po osnovu kovida), Fondu dječije zaštite za 1.0 milion KM više, a Republičkom zavodu za zapošljavanje 2.9 miliona KM više u odnosu na sredstva doznačena u 2019. godini.

Izdaci za nefinansijsku imovinu veći su za 9.2 miliona KM, odnosno za 5% u odnosu na 2019. godinu. Najznačajnija razlika iskazana je na Javnim investicijama, u iznosu od 9.2 miliona KM. Javne investicije vršene su u skladu sa Odlukama o određivanju prioriternih projekata iz Programa javnih ulaganja Republike Srpske za finansiranje iz Budžeta u 2020. godini, sa raspodjelom sredstava („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 7/20, 15/20, 28/20, 34/20, 38/20 52/20, 59/20, 66/20, 77/20, 84/20, 93/20, 104/20, 112/20 i 124/20).

Na kraju 2020. godine, kad sumiramo izdvajanja na rashodovnoj strani, imali smo značajno veća vanredna ulaganja u zdravstveni sektor i troškove po osnovu mjera koje je preduzela Vlada na ograničavanju ekonomske i socijalne štete uzrokovane širenjem virusa korona (COVID-19). Po osnovu mjera koje su sprovedene u 2020. godini izdvojeno je:

- 15.0 miliona KM iz budžetskih sredstava – (fond 01),
- 19.1 milion KM iz donatorskih sredstava Vlade Republike Srbije – (fond 03),
- 10.0 miliona iz sredstava privatizacije i sukcesije – (fond 04),
- 118.5 miliona KM iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske³ i
- 61.4 miliona KM iz Kompenzacionog fonda⁴.

Iz budžetskih sredstava – (sa fonda 01)

- Ministarstvu finansija i trezora BiH doznačen je grant od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 5.8 miliona KM, za finansiranje nabavke vakcina protiv COVID-19 putem COVAX instrumenta, u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske, („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/21);
- Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske doznačen je grant od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 8.9 miliona KM, u svrhu sprečavanja i suzbijanja pojave virusa COVID-19, u skladu sa odlukama Vlade Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 34/20 i 49/20);
- JZU Dom zdravlja Banja Luka doznačen je grant od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 0.1 milion KM (150,000 KM), u svrhu sprečavanja i suzbijanja pojave virusa COVID-19, u skladu sa odlukom 04/1-012-2-97/21 od 28. 1. 2021. godine i
- Bolnici Vračevi Bijeljina doznačen je grant od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 0.2 miliona KM, u svrhu sprečavanja i suzbijanja pojave virusa COVID-19, u skladu sa odlukom 04/1-012-2-2646/20 od 1. 10. 2020. godine.

³ Fond solidarnosti je u 2020. godini dobio transfer sa Ostale budžetske potrošnje (fond 01) u iznosu od 110.4 miliona KM.

⁴ Kompenzacioni fond je u 2020. godini dobio transfer sa Ostale budžetske potrošnje (fond 01) u iznosu od 61.4 miliona KM.

Iz donatorskih sredstava Vlade Srbije – (fond 03)

- Transferi Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske iz donatorskih sredstava Vlade Srbije u iznosu od 11.2 miliona KM. Sredstva su doznačena Fondu za potrebe nabavke sredstava za održavanje higijene, medicinskih sredstava i zaštitne opreme za potrebe zdravstvenog sistema Republike Srpske, u skladu sa odlukama Vlade Republike Srpske, br. 04/1-012-2-936/20 od 26. 3. 2020. godine, 04/1-012-2-1004/20 od 9. 4. 2020. godine i 04/1-012-2-1084/20 od 16. 4. 2020. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 29/20, 38/20 i 71/20);
- Grant JZU Institut za javno zdravstvo Republike Srpske iz donatorskih sredstava Vlade Srbije u iznosu od 6.2 miliona KM. Sredstva su doznačena Institutu za sprovođenje mjera na sprečavanju i suzbijanju zarazne bolesti izazvane virusom korona, u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske, broj: 04/1-012-2-979/20 od 2. 4. 2020. godine;
- Grant u iznosu od 1.1 milion KM koji je Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite iz donatorskih sredstava Vlade Srbije usmjerilo na realizaciju Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama, u vezi sa nabavkom vakcina putem Mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-19, u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske, broj: 04/1-012-2-2646/20 od 1. 10. 2020. godine;
- Grant u iznosu od 0.3 miliona KM JZU Dom zdravlja Bijeljina i
- Grant u iznosu od 0.3 miliona KM JZU Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Dr Miroslav Zotović.

Iz sredstava privatizacije i sukcesije – (fond 04)

- Isplata sredstava Fondu za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske a. d. Banja Luka u iznosu od 10.0 miliona KM, s ciljem ublažavanja uticaja i saniranja posljedica izazvanih pojavom pandemije virusa COVID-19 u Republici Srpskoj, u skladu sa odlukama Vlade Republike Srpske, br. 04/1-012-2-1821/20 od 9. 7. 2020. godine i 04/1-012-2-2517/20 od 17. 9. 2020. godine.

Iz Fonda solidarnosti izdvojeno je 118.5 miliona KM, a od toga:

- 43.6 miliona KM privrednim subjektima za ublažavanje ekonomskih posljedica nastalih usljed bolesti COVID-19 (po osnovu poreza i doprinosa za mart, te plata, poreza i doprinosa za april 2020. godine), prema uredbama sa zakonskom snagom („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 35/20, 46/20 i 54/20);
- 30.4 miliona KM jedinicama lokalnih zajednica radi sanacije posljedica i poteškoća nastalih usljed širenja zarazne bolesti izazvane virusom korona, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, broj: 04.FS/414-63/20 od 22. 6. 2020. godine;
- 18.3 miliona KM jednokratne novčane pomoći zaposlenim⁵ zbog posebno otežanih uslova rada uzrokovanih djelovanjem virusa korona (COVID-19), a prema odlukama Vlade Republike Srpske;
- 24.3 miliona KM Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za nabavku medicinske opreme, medicinskih sredstava i zaštitne opreme za potrebe zdravstvenog sistema Republike Srpske, prema zaključcima Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, br. 04-FS/414-22/20 od 16. 4. 2020. godine i 04-FS-414-17/20 od 16. 4. 2020. godine;

⁵ Zaposlenim u javnim zdravstvenim ustanovama, medicinskim radnicima u Kazneno-popravnim zavodima, MUP-u RS, Republičkoj upravi civilne zaštite, Komunalnoj policiji, Republičkoj upravi za inspeksijske poslove.

- 1.5 miliona KM za nabavku respiratora koji su neophodni za liječenje pacijenata zaraženih virusom korona, iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, prema Zaključku Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, broj: 04-FS/414-16/20 od 16. 4. 2020. godine;
- 0.3 miliona KM jednokratne novčane pomoći udruženjima iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske i
- 0.1 milion KM ostalih isplata (Studentskom centru „Nikola Tesla“ Banja Luka i Medicinskom fakultetu Banja Luka)⁶ iz Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske.

Iz Kompenzacionog fonda izdvojeno je 61.4 miliona KM, a od toga:

- 24.0 miliona KM poslovnim subjektima i preduzetnicima u svrhu finansijske pomoći radi saniranja posljedica izazvanih virusom korona (za mjesec april i maj 2020. godine), prema Uredbi⁷ i zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, br. 04.KF/414-144/20 od 6. 8. 2020. godine, 04.KF/414-95/20 od 14. 7. 2020. godine i 04.KF/414-149/20 od 6. 8. 2020. godine, 04.KF/414-226/20⁸ od 15. 10. 2020. godine, 04.KF-414-258/20⁹ od 27. 10. 2020. godine;
- 2.0 miliona KM sredstva doznačena privrednim subjektima za podršku investicionim projektima u uslovima poslovanja izazvanim pandemijom virusa korona, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-232/20 od 5. 10. 2020. godine,
- 1.3 miliona KM isplata sredstava u svrhu finansijske pomoći za saniranje posljedica izazvanih virusom korona (SARS-CoV-2) po osnovu iskorišćenih turističkih vaučera, u skladu sa Uredbom¹⁰ i zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, br. 04.KF/414-148/20 od 6. 8. 2020. godine i 04.KF/414-201/20 od 18. 9. 2020. godine;
- 0.9 miliona KM isplata sredstava privrednim subjektima u oblasti međunarodnog prevoza lica, prema Uredbi¹¹ i zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, br. 04.KF-414-249/20 od 27. 10. 2020. godine i 04/KF-414-292/20 od 3. 12. 2020. godine;
- 3.0 miliona KM za hitni interventni otkup junadi i svinja, a u svrhu finansijske pomoći uzgajivačima i prerađivačima za saniranje posljedica izazvanih virusom korona, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-145/20 od 6. 8. 2020. godine;
- 2.0 miliona KM isplata sredstava za hitni interventni otkup proizvedenog povrća, s ciljem sprečavanja daljih poremećaja na tržištu, a radi ublažavanja posljedica pandemije virusa korona za 2020. godinu, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-147/20 od 6. 8. 2020. godine;
- 5.0 miliona KM isplata sredstava za podršku kapitalnim investicijama u poljoprivrednoj proizvodnji, u svrhu finansijske pomoći proizvođačima i prerađivačima za saniranje

⁶ Zaključak Upravnog odbora Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske, broj 04.FS-414-20/20 od 16. 4. 2020. godine.

⁷ Uredba o poreskim mjerama za ublažavanje ekonomskih posljedica nastalih usljed bolesti COVID-19 izazvane virusom Sars-Cov-2 („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 35/20 i 46/20)

⁸ Privrednom društvu „Orao“ a. d. Bijeljina za saniranje štetnih posljedica pandemije virusa korona.

⁹ Isplata sredstava preduzeću „Alfa“ Modriča za saniranje štetnih posljedica pandemije virusa korona.

¹⁰ Uredba o uslovima i načinu korišćenja turističkih vaučera u ugostiteljskim objektima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 51/20).

¹¹ Uredba o postupku dodjele sredstava privrednim subjektima u oblasti međunarodnog prevoza lica u drumskom saobraćaju i pružanju aerodromskih usluga za saniranje finansijskog gubitka zbog posljedica pandemije virusa korone („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/20).

posljedica izazvanih virusom korona, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-195/20 od 14. 9. 2020. godine;

- 11.6 miliona KM isplata Fondu zdravstvenog osiguranja za nabavku lične zaštitne opreme za potrebe javnih zdravstvenih ustanova i institucija zdravstvenog sistema Republike Srpske, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-162/20 od 18. 8. 2020. godine;
- 1.6 miliona KM isplata sredstava Univerzitetsko-kliničkom centru Republike Srpske za realizaciju projekta sanacije i djelimične adaptacije Stare hirurgije za privremenu COVID-19 bolnicu, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-92/20 od 14. 7. 2020. godine;
- 0.7 miliona KM isplata sredstava JZU Bolnica „Sveti Vračevi“ Bijeljina za proširenje kapaciteta kao odgovor na bolest COVID-19, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-143/20 od 6. 8. 2020. godine;
- 0.6 miliona KM isplata sredstava JZU Univerzitetska bolnica Foča za obezbjeđenje COVID-19 odjeljenja sa pratećim dijagnostičkim službama, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-200/20 od 18. 9. 2020. godine;
- 0.3 miliona KM isplata sredstava JZU Specijalna bolnica za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Mlječanica“ Kozarska Dubica za sanaciju poslovanja, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-264/20 od 5. 11. 2020. godine;
- 0.3 miliona KM isplata sredstava JZU Bolnica „Sveti apostol Luka“ Doboj za nabavku roba i radova za proširenje kapaciteta (izgradnja kiseoničke stanice), prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-265/20 od 5. 11. 2020. godine;
- 1.2 miliona KM isplata sredstava Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske za potrebe nabavke 25.000 komada testova i RT-PCR aparata za dokazivanje SARS-CoV-2 i 25.000 ekstrakcija, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-93/20 od 14. 7. 2020. godine;
- 2.2 miliona KM isplata sredstava Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske za nabavku direktnih antigenskih testova za dokazivanje SARS-CoV-2, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-142/20 od 6. 8. 2020. godine;
- 0.2 miliona KM isplata sredstava Institutu za javno zdravstvo Republike Srpske za sufinansiranje nabavke 20.000 doza četvorovalentne vakcine protiv gripa, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-193/20 od 14. 9. 2020. godine;
- 1.8 miliona KM isplata Institutu za javno zdravstvo za nabavku 90.000 RT-PCR testova, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-328/20 OD 29. 12. 2020. godine;
- 0.2 miliona KM isplata sredstava Medicinskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci za nabavku dva ELISA analizatora i drugih instrumenata potrebnih za sprovođenje istraživanja „Nacionalna studija seroprevalencije COVID-19 infekcije u populaciji Republike Srpske“, prema Zaključku Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-197/20 od 14. 9. 2020. godine;
- 0.1 milion KM za bruto plate angažovanim doktorima medicine na određeno vrijeme u toku pandemije izazvane virusom SARS-CoV-2, prema Zaključku Upravnog odbora

Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-319/20 od 29. 12. 2020. godine;

- 0.4 miliona KM isplata sredstava Republičkoj upravi civilne zaštite, za nabavku kontejnera za potrebe javnih zdravstvenih ustanova, prema zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, br. 04.KF-414-257/20 od 27. 10. 2020. godine i 04.KF-414-299/20 od 3. 12. 2020. godine;
- 0.2 miliona KM isplata sredstava Centru za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida a. d. Banja Luka, radi saniranja posljedica izazvanih virusom korona, u skladu sa Zaključkom Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, broj: 04.KF/414-96/20 od 14. 7. 2020. godine i
- 1.8 miliona KM na ime izmirenja obaveza vaspitno-obrazovnih ustanova prema dobavljačima za nabavku higijenskih i dezinfekcionih sredstava, prema zaključcima Upravnog odbora Kompenzacionog fonda Republike Srpske, br. 04.KF/414-231/20 od 5. 10. 2020. godine i 04.KF/414-293/20 od 3. 12. 2020. godine.

U 2020. godini iz Fonda solidarnosti i Kompenzacionog fonda po osnovu COVID-19 ukupno je isplaćeno 179.9 miliona, što se odrazilo na povećanje subvencija za 93.4 miliona KM, grantova za 11.3 miliona KM, transfera jedinicama lokalne samouprave za 27.5 miliona KM i transfera fondovima socijalnog osiguranja za 35.9 miliona KM.

Jedinice lokalne samouprave

U uporednom pregledu ostvarenih prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za 2019. godinu (Tabela 4) i 2020. godinu (Tabela 5), ostvareni tekući deficit jedinica lokalne samouprave (zbirno) u 2020. godini veći je za 74.6 miliona KM u odnosu na ostvareni tekući deficit u prethodnoj godini.

Tabela 4. Pregled prihoda/primitaka i rashoda/izdataka za 2019. godinu

A. PRIHODI JLS fond 01–05	702.1
B. PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU JLS fond 01–05	12.2
UKUPNO A + B	714.3
V. RASHODI JLS fond 01–05	559.1
G. IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU JLS fond 01–05	165.2
UKUPNO (V + G)	724.3
TEKUĆI DEFICIT/SUFICIT (ZBIRNO JLS)	□10.0

Tabela 5. Pregled prihoda/primitaka i rashoda/izdataka za 2020. godinu

A. PRIHODI JLS fond 01–05	711.3
B. PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU imovinu JLS fond 01–05	15.5
UKUPNO A + B	726.8
V. RASHODI JLS fond 01–05	589.3
G. IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU JLS FOND 01–05	222.1
UKUPNO (V + G)	811.4
TEKUĆI DEFICIT/SUFICIT (ZBIRNO JLS)	-84.6

Zbirno posmatrano, jedinice lokalnih samouprava su u 2020. godini iskazale deficit od 84.6 miliona KM, pri tome 41 opština je iskazala deficit u ukupnom iznosu od 97.0 miliona KM, dok su 23 opštine iskazale suficit u ukupnom iznosu od 12.4 miliona KM.

Najznačajniji pad prihoda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu zabilježen je na sljedećim stavkama: prihodi od indirektnih poreza u iznosu od 14.5 miliona KM, prihodi od poreza na nepokretnosti u iznosu od 3.8 miliona KM, neporeski prihodi (komunalne naknade, takse i naknade po raznim osnovama) u iznosu 15.5 miliona KM.

Kod prihoda od indirektnih poreza došlo je do pada prihoda svih vrsta poreza (PDV, carina, akciza, putarina), dok se najveći dio odnosi na pad prihoda od PDV-a na uvoz i akcize na uvozne proizvode, što je posljedica smanjenja obima spoljnotrgovinske razmjene zbog novonastale situacije izazvane pandemijom virusa korona. Pad prihoda od indirektnih poreza bio bi i veći da nisu usvojena druga privremena poravnanja prihoda između korisnika raspodjele indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa UIO za period 2012. i 2014–2019. godina, kao i prvo privremeno poravnanje za 2020. godinu, na osnovu kojih je jedinicama lokalnih samouprava pripalo ukupno 13.2 miliona KM u 2020. godini.

Kao mjera pomoći privredi i stanovništvu usljed pandemije virusa korona, rok za plaćanje prve rate poreza na nepokretnost produžen je sa 30. juna do 30. septembra 2020. godine (najkasnije), dok je rok za plaćanje druge rate produžen sa 30. septembra do 31. decembra 2020. godine. Zbog omogućavanja odgode plaćanja ovog poreza došlo je do poremećaja dostignutog stepena poreske discipline i prelijevanja dijela prihoda iz 2020. godine u 2021. godinu.

Pored mjera Vlade Republike Srpske za ublažavanje negativnih efekata nastalih usljed pandemije virusa korona, u toku 2020. godine jedinice lokalnih zajednica donosile su i svoje mjere pomoći privrednim subjektima koji su pretrpjeli štetu. Pomenute mjere većinom se odnose na prolongiranje ili oslobađanje od plaćanja neporeskih prihoda (komunalne naknada, taksa i naknada po raznim osnovama) jedinica lokalne samouprave.

Na strani rashoda i izdataka značajno povećanje se bilježi na rashodima za lična primanja zaposlenih u iznosu od 16.2 miliona KM. Povećanju pomenutih rashoda prethodile su izmjene i dopune Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 20/17, 86/18 i 19/21), te povećanje broja zaposlenih i uvođenje dva doma zdravlja u trezor jedinica lokalne samouprave. Povećani su i rashodi po osnovu subvencija, grantova i doznaka na ime socijalne zaštite, a osnovni uzrok je saniranje posljedica izazvanih virusom korona. Izdaci za nefinansijsku imovinu su u odnosu na 2019. godinu povećani za 57.2 miliona KM.

Fondovi socijalne sigurnosti

U uporednom pregledu ostvarenih prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka za 2019. godinu (Tabela 6) i 2020. godinu (Tabela 7) fondova socijalne sigurnosti, ostvareni tekući suficit (zbirno) u 2020. godini manji je za 8.5 miliona KM u odnosu na ostvareni tekući suficit u prethodnoj godini. Uzroci rasta prihoda od doprinosa (a koji su u konačnici i doprinijeli ostvarenju pomenutog suficita) u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu su zbog rasta prosječne plate nakon oporezivanja u Republici Srpskoj, što je velikim dijelom rezultat primjene Zakona o podsticajima u privredi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 52/19 i 78/20) i povećanja plata u javnoj upravi od početka 2020. godine (prije pandemije), kao i očuvanje radnih mjesta i plata radnika tokom pandemije primjenom mjera Vlade Republike Srpske za pomoć privredi. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske, prosječna plata nakon oporezivanja u Republici Srpskoj iznosila je 956 KM

u 2020. godini i veća je za 50 KM ili 5.5% u odnosu na prosječnu platu nakon oporezivanja u 2019. godini, kada je iznosila 906 KM. Prosječan broj zaposlenih je iznosio 274.227 u 2020. godini, dok je u 2019. godini iznosio 272.366, što predstavlja rast od 0.7%.

Tabela 6. Prihodi/primici i rashodi/izdaci fondova socijalnog osiguranja u 2019. godini

A. PRIHODI fond 01–05	840.1
B. PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU fond 01–05	0.0
UKUPNO A + B	840.1
V. RASHODI fond 01–05	730.9
G. IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU fond 01–05	70.8
UKUPNO (V + G)	801.7
TEKUĆI SUFICIT (ZBIRNO FONODVI SOCIJALNOG OSIGURANJA)	38.4

U 2019. godini, budžetski suficit je ostvaren kod sva četiri fonda obaveznog socijalnog osiguranja u iznosu od 38.4 miliona KM (Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske 18.5 miliona KM, JU Javni fond za dječiju zaštitu 11.5 miliona KM, JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske 2.4 miliona KM i Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja i povreda djece u inostranstvu 6.0 miliona KM).

Tabela 7. Prihodi/primici i rashodi/izdaci fondova socijalnog osiguranja u 2020. godini

A. PRIHODI fond 01–05	962.6
B. PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU fond 01–05	0.0
UKUPNO A + B	962.6
V. RASHODI fond 01–05	788.0
G. IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU fond 01–05	144.7
UKUPNO (V + G)	932.7
TEKUĆI DEFICIT/SUFICIT (ZBIRNO FONDOVI SOCIJALNOG OSIGURANJA)	29.9

Zbirno posmatrano, fondovi socijalne sigurnosti su u 2020. godini ostvarili suficit u iznosu od 29.9 miliona KM. Budžetski suficit u 2020. godini ostvarili su Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske i Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja i povreda djece u inostranstvu u iznosu 45.5 miliona KM, a JU Javni fond za dječiju zaštitu i JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske ostvarili su budžetski deficit u iznosu od 15.6 miliona KM. Deficit ostvaren kod pomenutih fondova obaveznog socijalnog osiguranja pokriven je iz sredstava koja su ostvarena raspodjelom suficita iz 2019. godine i neutrošenih namjenskih sredstava iz prethodnih godina.

MAKROEKONOMSKA KRETANJA U REPUBLICI SRPSKOJ U PERIODU 2020–2023. GODINA

Makroekonomski pokazatelji u 2020. godini

Najveći uticaj na privredna kretanja u 2020. godini svakako je imala kriza izazvana pojavom virusa korona (COVID-19), koja je prouzrokovala mnogobrojne mjere „zaključavanja“ i ograničenja na globalnom nivou, te imala veoma negativne implikacije na privredne aktivnosti

u svijetu, regionu, pa tako i Republici Srpskoj, kao maloj i otvorenoj ekonomiji. Tokom 2020. godine, usljed pada privredne aktivnosti u zemljama glavnim spoljnotrgovinskim partnerima Republike Srpske, došlo je do pada spoljne tražnje i smanjenja spoljnotrgovinske razmjene Republike Srpske, što je dovelo do smanjenja aktivnosti kod izvozno orijentisanih grana prerađivačke industrije. Nadalje, negativni efekti na domaću privredu evidentni su kroz smanjenje krajnje potrošnje, odnosno domaće tražnje, što se odrazilo i na kretanje cijena i najvećim dijelom uticalo na pojavu deflacije. Istovremeno, s ciljem ublažavanja negativnih efekata restriktivnih mjera „zatvaranja“, Vlada Republike Srpske sprovela je mjere podrške privredi i mjere zaštite zdravlja stanovništva, što je kroz povećanje javnih rashoda i smanjenja budžetskih prihoda uticalo na fiskalnu poziciju zemlje i kao posljedicu imalo povećanje konsolidovanog deficita na 5.7% BDP-a i rast javnog duga za 5.3 p. p. na 42.9% BDP-a.

Prema procjeni Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske (RZS RS), prosječna stopa pada BDP-a za četiri kvartala 2020. godine u Republici Srpskoj¹² iznosila je 2.8% (kvartalno: QI = 1.5%; QII = -6.8%; QIII = -3.4% i QIV = -2.4%). Industrijska proizvodnja¹³, čije učešće u BDP-u Republike Srpske se procjenjuje na 19.0%, nakon nekoliko uzastopnih godina rasta, u 2020. godini bilježi prosječno godišnje smanjenje od 6.7%. Smanjenje ukupnog obima industrijske proizvodnje bilo je praćeno i smanjenjem broja zaposlenih u industriji od 1.5%. Takođe, promet industrije smanjen je za 7.2%, čemu je najveći doprinos dalo smanjenje prometa Energije. Posmatrano po tržištima, promet industrije na domaćem tržištu smanjen je za 14.9%, dok je promet na inostranom tržištu bio manji za 0.6%. Republika Srpska, takođe, bilježi i pad prosječnih godišnjih cijena od 1.2%. Najznačajniji doprinos padu cijena dao je odjeljak Prevoz (cijene su niže za 9%) i odjeljak Odjeća i obuća (cijene su niže za 10%). I pored negativnih efekata pandemije virusa, situaciju na tržištu rada karakterišu relativno povoljna kretanja, i to povećanje broja zaposlenih i smanjenja broja nezaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih lica povećan je za 0.7% na godišnjem nivou i iznosio je 274.227 lica. Takođe, još jedna potvrda dobrih rezultata na tržištu rada su i podaci JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, prema kojima je prosječan broj nezaposlenih lica na godišnjem nivou smanjen za 3.6% ili 3.201 lice i iznosio je 86.695 lica. Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u 2020. godini¹⁴, stope zaposlenosti i nezaposlenosti na godišnjem nivou povećane su i iznose 45.5% i 12.9%, respektivno. Kada je riječ o platama i penzijama, pozitivan trend rasta nastavljen je i u 2020. godini. Prosječna plata nakon oporezivanja (neto plata) iznosila je 956 KM, dok je prosječna penzija iznosila 394 KM. Ostvareni obim spoljnotrgovinske razmjene robe u Republici Srpskoj iznosio je 7.9 mlrd. KM, što predstavlja nominalno smanjenje od 6.3% u odnosu na prethodnu godinu. Nominalno smanjenje izvoza iznosilo je 6.2%, dok je uvoz smanjen za 6.5%, čime je nastavljen trend iz 2019. godine. Takođe, učešće izvoza i uvoza roba u odnosu na BDP iznosilo je 30.7% i 40.6%, što je manje za 1.3 p. p. i 1.9 p. p. respektivno.

Tekuća makroekonomska kretanja i izgledi za period 2021–2023. godina

Raspoloživi makroekonomski pokazatelji za prva četiri mjeseca 2021. godine na globalnom nivou ukazuju na stabilizaciju privrede. Polazeći od pretpostavke da će se ovaj trend nastaviti u zemljama EU, može se očekivati oporavak i jačanje izvozne tražnje koja će imati pozitivan uticaj na rast izvoza, a time i na ekonomiju Republike Srpske. Ovo će se dalje odraziti na ostale segmente privrede kroz povećanje proizvodnje, potrošnje, investicija, a time i uvoza. Naime,

¹² Procjena RZS RS, Saopštenje broj 96/21 od 31. 3. 2021. godine.

¹³ Oblasti B, C, D i E – Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija i Snabdijevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine.

¹⁴ RZS RS, Saopštenje broj/No. 419/21 od 20. 5. 2021. godine.

oporavak proizvodnje i izmjene poreskih zakona i zakona o platama u javnom sektoru dovešće do povećanja zarada zaposlenih, koji će uz rast priliva iz inostranstva omogućiti povećanje privatne potrošnje. S druge strane, nastavak borbe sa pandemijom virusa korona i procesa vakcinacije zahtijevaće dalju podršku zdravstvenom sektoru, ali i privredi, što će biti pritisak na javnu potrošnju i povećanje javnog duga. Ipak očekuje se manja javna potrošnja nego prethodne godine. Pretpostavka je da će oporavak spoljnotrgovinske razmjene imati značajan doprinos rastu BDP-a zbog bržeg rasta izvoza u odnosu na uvoz. Najavljene javne investicije takođe će se pozitivno odraziti na povećanje proizvodnje i potrošnje, te doprinijeti rastu BDP-a.

Nadalje, industrijska proizvodnja zabilježila je prosječno povećanje od 14.3%. Najveći doprinos povećanju ukupne industrijske proizvodnje dalo je područje Prerađivačka industrija, koja bilježi rast od 15.7%¹⁵. U istom periodu, zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih u industriji od 3.0%. Promet industrije za prva četiri mjeseca 2021. godine veći je za 14.6% u odnosu na isti period prethodne godine, čemu je najviše doprinijelo povećanje prometa Intermedijarnih proizvoda. Posmatrano po tržištima, promet na domaćem tržištu veći je za 9.5%, dok je promet na inostranom tržištu veći za 19.6%. Očekuje se nastavak pozitivnog trenda u industrijskoj proizvodnji do kraja godine.

U skladu sa navedenim, očekuje se da će Republika Srpska u 2021. godini ostvariti rast od 4.5%. Posmatrajući strukturu BDP-a prema grupama djelatnosti, a polazeći od niske osnovice u prethodnoj godini, u 2021. godini očekuje se rast u gotovo svim grupama djelatnosti. Najveći rast očekuje se u grupi (B, C, D, E) Industrija (posebno prerađivačkoj) i grupa (G, H, I) Trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila, motocikala; saobraćaj i skladištenje; djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane, hotelijerstvo i ugostiteljstvo, koje su bile najviše pogođene u prethodnoj godini. Projektovane stope privrednog rasta u 2022. i 2023. godini iznose 4.5% i 4.0%, a ostvarenje projekcija u uslovima neizvjesnosti podložno je uglavnom spoljnim rizicima. Ipak, očekuje se dalji oporavak privredne aktivnosti, uz pozitivan doprinos potrošnje i investicija.

U periodu januar–april 2021. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, cijene su prosječno niže za 0.9%. Imajući u vidu procijenjeni rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu (oko 35%¹⁶) i rast cijena hrane na svjetskom tržištu u 2021. godini, te mogući rast cijena određenih proizvoda usljed ograničenih mogućnosti isporuke, očekuje se da će cijene u Republici Srpskoj prosječno porasti za 0.6%. Prema predviđanjima Svjetske banke za 2022. godinu, cijena sirove nafte će porasti za 7%, dok će cijene hrane imati rast od 0.8%. Polazeći od navedenog i pretpostavke da će regulisane cijene u Republici Srpskoj ostati na istom nivou, te uzimajući u obzir očekivani rast plata i potrošnje, procjenjuje se da će prosječne potrošačke cijene u 2022. i 2023. godini porasti za 0.9% i 1.0%, respektivno.

Prosječan broj nezaposlenih za prva četiri mjeseca iznosi 81.516 lica, što je za 5.9% manje u odnosu na isti period prethodne godine kada je bilo 87.017 nezaposlenih. Broj lica brisanih sa evidencije Zavoda radi zaposlenja iznosi 9.260 lica i veći je za 1.3% u odnosu na isti period 2020. godine. Kada je u pitanju stopa nezaposlenosti, projektovane stope se kreću od 12.2% za 2021. godinu do 10.6% u 2023. godini. U vrijeme izrade dokumenta nije objavljen podatak o broju zaposlenih¹⁷, zaključno sa martom 2021. godine. Uz nastavak trenda smanjenja broja nezaposlenih očekuje se i nastavak trenda rasta zaposlenih.

Za period januar–april 2021. godine prosječna plata nakon oporezivanja iznosi 975 KM, što predstavlja nominalni rast od 3.4% na godišnjem nivou. Za naredni period očekuje se blagi rast

¹⁵ Na povećanje proizvodnje u Prerađivačkoj industriji od 15.7% najviše je uticalo povećanje proizvodnje u oblasti Proizvodnja namještaja (50.9%), Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme koja je ostvarila rast od 21.8%, kao i povećanje proizvodnje u oblasti Proizvodnja kože i proizvoda od kože (24.4%).

¹⁶ www.worldbank.org, Commodity Markets Outlook, April 2021.

¹⁷ Prema Kalendaru publikovanja RZS RS, podaci o zaposlenima objavljuju se u julu i decembru.

plata, tako da će se plata nakon oporezivanja kretati u rasponu od 1,002 KM u 2021. do 1,058 KM u 2023. godini. Trend rasta penzija se nastavlja i u 2021. godini kada je za prva četiri mjeseca isplaćena prosječna penzija u iznosu od 406 KM i u odnosu na isti period prethodne godine nominalno je veća za 3.1%.

U periodu januar–april 2021. godine došlo je do pozitivnih kretanja u spoljnotrgovinskoj razmjeni Republike Srpske, pri čemu je obim spoljnotrgovinske razmjene povećan za 19.1% u odnosu na isti period 2020. godine. Značajniji rast izvoza (24.9%) u odnosu na rast uvoza (14.8%) rezultirao je većom pokrivenošću izvozom, koji iznosi 81.9%. Istovremeno, spoljnotrgovinski deficit iznosi 288.3 miliona KM. Do kraja 2021. godine procjenjuje se rast izvoza roba od 19.6% i rast uvoza roba od 8%. U periodu 2022–2023. godina očekuje se nastavak rasta izvoza roba od 7.6% i 5.8% respektivno, kao i rasta uvoza roba od 6.8% i 5.6% respektivno.

MJERE I ROKOVI

U narednom periodu potrebno je da Vlada Republike Srpske preduzme mjere koje će s jedne strane dovesti do rasta prihoda, a s druge strane uticati na smanjenje rashoda, kako bi se postepeno uspostavilo poštovanje fiskalnog pravila vezanog za konsolidovani budžetski deficit.

Raspoloživi makroekonomski pokazatelji za prva četiri mjeseca 2021. godine u Republici Srpskoj, ali i na globalnom nivou, ukazuju na stabilizaciju privrede. Uporedo sa **postepenim oporavkom privrede** tokom narednog perioda, može se očekivati i postepeni rast prihoda. Takođe, potrebno je dodatno ubrzati aktivnosti vezane za poboljšanje **poreske discipline i suzbijanje sive ekonomije**, što će dovesti do bolje naplate javnih prihoda.

Neodložna potreba značajnog unapređenja poslovnog okruženja i ambijenta za privlačenje novih investicija, kako stranih tako i domaćih, zahtijeva preispitivanje postojećeg velikog broja **poreskih i neporeskih davanja**. Od početka 2021. godine izvršeno je rasterećenje privrede kroz smanjenje i ukidanje pojedinih neporeskih davanja (pojedine administrativne takse, komunalne takse, sudske takse i posebne republičke takse), što će imati pozitivan uticaj na poslovanje privrednih subjekata, a samim tim i rast poreskih prihoda. U narednom periodu i dalje će se sprovoditi analize opterećenosti privrede i stanovništva poreskim i neporeskim davanjima sa prijedlozima njihovog smanjenja, ukidanja ili drugačijeg obračuna. Takođe, Vlada Republike Srpske opredijeljena je da izvrši pojednostavljenje pojedinih **administrativnih procedura**, odnosno smanjenje troškova i vremena u postupcima pribavljanja dozvola, potvrda i rješenja. Vlada Republike Srpske je usvojila Odluku o realizaciji Projekta optimizacije administrativnih procedura i formalnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 32/21) u aprilu 2021. godine, kojom se utvrđuju nadležna tijela, djelokrug primjene i aktivnosti potrebne za sprovođenje Projekta na republičkom nivou.

Izmjenama seta zakona o **platama**, koji su stupili na snagu od 1. juna 2021. godine, povećane su bruto plate zaposlenih u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, u osnovnim i srednjim školama, đačkim domovima i visokom obrazovanju, zaposlenima u oblasti kulture, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske i zaposlenima u institucijama pravosuđa, što predstavlja još jednu u nizu mjera Vlade Republike Srpske koje doprinose privrednom rastu kroz povećanje potrošnje, ali i utiču na kretanje javnih prihoda.

Do smanjenja poreskog opterećenja, ali i povećanja plata radnicima došlo je i kroz Zakon o izmjenama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/21), kojim je od 1. 7. 2021. godine osnovni lični odbitak povećan sa 6,000 KM na 8,400 KM na godišnjem nivou, a lični odbitak za izdržavane članove uže porodice sa 900 KM na 1,800 KM na godišnjem nivou.

U narednom periodu planirane su izmjene u okviru **oporezivanja dohotka** fizičkih lica, kako bi se izvršila preraspodjela i došlo do dodatnog povećanja plata. Takođe, planirano je proširenje poreske osnovice poreza na dohodak na naknade koje trenutno nisu predmet oporezivanja, što će stvoriti mogućnost za smanjenje zbirne stope **doprinosa**. Poseban akcenat se stavlja na oporezivanje prihoda od udjela u kapitalu.

Takođe, Vlada Republike Srpske je opredijeljena da uvede **novi sistem fiskalizacije**, čime se očekuje smanjenje sive ekonomije i smanjenje poreske evazije, te poboljšanje poreske discipline, što direktno povećava konkurentnost privrednih subjekata koji poštuju poreske propise. Povećanje obuhvata i osnovice za oporezivanje kao posljedica uvođenja novog sistema trebalo bi da dovede i do porasta poreskih prihoda. Donošenje novog Zakona o fiskalnim kasama je planirano u 2021. godini. U 2022. godini planirano je donošenje podzakonskih akata za implementaciju Zakona, dok je puna implementacija sistema planirana od 2023. godine.

Novim Zakonom o **igramu na sreću** planirano je da Ministarstvo finansija Republike Srpske vrši direktan nadzor nad priređivačima igara na sreću putem računarskog sistema priređivača u realnom vremenu, čime će doći do smanjenja sive zone i praćenja ukupnog prometa u ovoj oblasti, što će posljedično dovesti do rasta prihoda od poreza i naknada za priređivanje igara na sreću.

I na kraju, sektor javnih preduzeća u Republici Srpskoj čini značajan dio ekonomije i broja zaposlenih, ali manje kada je u pitanju dodata vrijednost ili dobit, te su stoga započete aktivnosti vezane za **reformu javnih preduzeća**. Portfelj javnih preduzeća u Republici Srpskoj je najvećim dijelom koncentrisan u 20 najvažnijih preduzeća. Od strateških javnih preduzeća se očekuje da budu izuzetno profitabilna i budu jedan od izvora prihoda budžeta Republike, čija reforma mora da bude pažljivo sprovedena radi efikasnijeg i produktivnijeg poslovanja, a sve s ciljem ostvarivanja značajnije dobiti.

Vlada Republike Srpske je formirala Radnu grupu za reformu javnih preduzeća u septembru 2020. godine, koja je pripremila Akcioni plan za reformu javnih preduzeća Republike Srpske, a Vlada ga je usvojila u junu 2021. godine. U narednom periodu planirano je i formiranje Centralne jedinice za finansijski nadzor javnih preduzeća, za praćenje javnih preduzeća pomoću finansijskih i nefinansijskih pokazatelja učinka, kao što su finansijska solventnost, efikasnost poslovanja (operativna marža itd.), te broj zaposlenih (udio plata u izdacima i fluktuacija zaposlenih). Takođe, planirano je i uvođenje funkcije utvrđivanja i praćenja procjene i upravljanja fiskalnim rizicima u okviru Ministarstva finansija, uključujući i rizike vezane za poslovanje javnih preduzeća.

Preporučene mjere za povratak konsolidovanog budžetskog deficita u okvire pravila koja su propisana Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj za nivo Republike i za nivoe jedinica lokalne samouprave i fondova socijalne sigurnosti koji su izvan sistema trezorskog poslovanja u periodu 2021–2023. godina su:

- Procesom upravljanja budžetom racionalizovati javnu potrošnju uz obezbjeđenje redovnog izmirenja dospjelih obaveza i bez stvaranja novih za koje nisu obezbijeđena budžetska sredstva. Racionalizaciju je potrebno izvršiti na pozicijama materijalnih troškova, subvencija i grantova, kao i drugih neproaktivnih rashoda i izdataka rukovodeći se načelima štednje i racionalne preraspodjele sredstava;
- Pozicije ličnih primanja planirati u skladu sa zakonskom, podzakonskom i drugom regulativom koja reguliše ovu oblast, bez donošenja novih ili izmjena postojećih zakonskih rješenja koja bi proizvela dodatna izdvajanja i povećanja rashoda po ovom osnovu;

- U okolnostima smanjene privredne aktivnosti ulaganje u neproduktivne investicije, odnosno investicije koje nisu od krucijalne važnosti za funkcionisanje institucija svesti na minimum. Takođe, redukovati i procese javnih nabavki;
- Budžete jedinica lokalne samouprave i finansijske planove fondova socijalne sigurnosti koji se vode izvan sistema trezorskog poslovanja od 2022. godine pa do godine povratka u okvire fiskalnih pravila propisanih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj potrebno je planirati sa suficitom;
- Budžet Republike od 2023. godine pa do godine povratka u okvire fiskalnih pravila propisanih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj potrebno je planirati sa suficitom.

Preporučene mjere za saniranje ostvarenog deficita u jedinicima lokalne samouprave u periodu 2021–2023. godina su:

- Cijenu rada definisanu Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske uskladiti sa cijenom rada koja se primjenjuje kod obračuna plata za zaposlene u organima uprave Republike Srpske. Takođe, Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske ugovoriti iznos naknade po osnovu ostalih ličnih primanja na način da se ona svede na trenutno propisani minimalni iznos (regres za korišćenje godišnjeg odmora, troškova jednog toplog obroka, naknada troškova prevoza prilikom dolaska na posao i povratka sa posla i dr.);
- Intenzivirati aktivnosti na prijavljivanju nepokretnosti koje se nalaze na području lokalnih zajednica, s obzirom da je porez na nepokretnosti prihod njihovih budžeta. Poseban akcenat staviti na ulogu jedinica lokalnih samouprava u ažuriranju Fiskalnog registra nepokretnosti, odnosno dostavljanja podataka koji će se evidentirati u tom istom registru;
- Izvršiti analizu potrebnog broja zaposlenih, te shodno tome donijeti novu sistematizaciju radnih mjesta, u skladu sa odredbama čl. 66, 67. i 68. Zakona o lokalnoj samoupravi, kojima je regulisan maksimalan broj zaposlenih u gradskoj, odnosno opštinskoj upravi;
- Kreditno zaduživanje jedinica lokalne samouprave sprovoditi samo za ekonomski opravdane investicije.

Imajući u vidu neizvjesnost u pogledu trajanja pandemije i štete koju će eventualno prouzrokovati, sve mjere koje Vlada planira da preduzme da bi se ponovo uspostavilo poštovanje fiskalnog pravila sprovodiće se u periodu od 2021–2023. godine.

Prema postojećim planovima za 2021. godinu, **ukupni prihodi** na nivou budžetskog sistema Republike Srpske iznose 4,444.4 miliona KM. **Ukupna potrošnja** u 2021. godini je planirana na nivou od 4,837.7 miliona KM, od čega se na rashode odnosi 4,435.6 miliona KM, a na neto izdatke za nefinansijsku imovinu 402.1 milion KM. Tako planirani budžetski okvir ima za rezultat deficit na nivou budžetskog sistema Republike Srpske od 393.4 miliona KM, što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na 2020. godinu.

Deficit Republike u iznosu od 394.5 miliona KM uglavnom je rezultat veće potrošnje u odnosu na prihode u okviru budžeta Republike Srpske (fond 01), ali i na ostalim računovodstvenim fondovima. Prema finansijskim planovima fondova socijalne sigurnosti, predviđa se deficit od 8.6 miliona KM, dok se budžetima jedinica lokalne samouprave predviđa suficit od 9.6 miliona KM. S jedne strane, očekuje se blago povećanje prihoda i smanjenje izdvajanja u Kompenzacioni fond za saniranje posljedica izazvanih pojavom pandemije virusa COVID-19, dok se s druge strane očekuju povećani izdaci za lična primanja zaposlenih kao rezultat izmjene

seta zakona o platama¹⁸, kao i povećani izdaci za penzije, na osnovu odluka Vlade Republike Srpske o određivanju iznosa najniže penzije i utvrđivanju procenta za usklađivanje penzija¹⁹.

U periodu 2022–2023. godina, prema planiranim okvirima budžeta za nivo budžetskog sistema Republike Srpske planirano je smanjenje budžetskog deficita na nivo od 34.5 miliona KM u 2022. godini, dok se u 2023. godini planira budžetski suficit u iznosu od 158.7 miliona KM. U strukturi planiranog budžetskog okvira, deficit u 2022. godini rezultat je deficita Republike (162.0 miliona KM), koji je djelimično neutralisan suficitom kod fondova socijalne sigurnosti (52.7 miliona KM) i jedinica lokalne samouprave (74.9 miliona KM). U 2023. godini sva tri dijela budžetskog sistema Republike Srpske planiraju ostvariti suficit.

Srednjoročne projekcije prihoda za nivo budžetskog sistema Republike Srpske iznose 4,801.6 miliona KM u 2022. godini i 4,996.1 milion KM u 2023. godini. Na osnovu projektovanih makroekonomskih pokazatelja i uočenih trendova procjenjuje se da će nivou budžetskog sistema Republike Srpske, po osnovu prihoda od indirektnih poreza, u 2022. godini pripasti oko 1,917.3 miliona KM. U 2023. godini očekuje se da će ovi prihodi iznositi 2,008.0 miliona KM. To znači da će neto prihodi od indirektnih poreza u 2023. godini biti za 4.7% veći u odnosu na 2022. godinu.

Prema datim projekcijama za period 2022–2023. godina, **ukupna potrošnja** za nivo budžetskog sistema Republike Srpske iznosi 4,836.0 miliona KM i 4,837.4 miliona KM respektivno, koja uključuje rashode i neto izdatke za nefinansijsku imovinu. Ukupni rashodi iznose 4,508.8 miliona KM u 2022. godini i 4,540.2 miliona KM u 2023. godini. Najveći dio rashoda (preko 50%) odnosi se na doznake na ime socijalne zaštite, koje se u posmatranom periodu kreću od 2,373.3 miliona KM do 2,405.6 miliona KM. Oko 26% rashoda odnosi se na lična primanja zaposlenih, koji su planirani na nivou od 1,197.1 milion KM u 2022. godini do 1,203.3 miliona KM u 2023. godini. Pored toga, planirani neto izdaci za nefinansijsku imovinu iznose 327.2 miliona KM u 2022. godini i 297.2 miliona KM u 2023. godini.

Prema urađenoj projekciji, **prihodi** Republike iznose 3,300.0 miliona KM u 2022. godini i 3,459.7 miliona KM u 2023. godini. Prema prezentovanim budžetskim okvirima za period 2022–2023. godina, u 2022. godini planirano je ostvarenje budžetskog deficita, kako za fond 01 (budžet Republike u užem smislu) u iznosu 176.3 miliona KM, tako i zbirno za sve fondove glavne knjige trezora u iznosu 162.0 miliona KM. U 2023. godini očekuje se blagi ali kontinuirani rast prihoda, koji prati još blaži rast tekućih rashoda, što će kao rezultat imati ostvarenje budžetskog suficita, kako za fond 01 u iznosu od 8.0 miliona KM, tako i zbirno za sve fondove Glavne knjige trezora u iznosu od 5.5 miliona KM.

Najznačajniji dio posmatrane **potrošnje** (oko 71%) odnosi se na nivo Republike koji u 2022. godini iznosi 3,462.0 miliona KM i u 2023. godini 3,454.1 milion KM. Od toga, rashodi ovog nivoa iznose 3,276.7 miliona KM i 3,307.1 milion KM, dok se planirani neto izdaci za nefinansijsku imovinu kreću od 185.3 miliona KM i 147.0 miliona KM, kroz posmatrane godine. U okviru rashoda značajna su izdvajanja za doznake na ime socijalne zaštite, zatim izdvajanja za rashode za lična primanja zaposlenih, rashode po osnovu korišćenja roba i usluga, subvencije i grantove.

¹⁸ Izmjenama zakona o platama povećane su bruto plate zaposlenih u javnim ustanovama u sektoru zdravstva, zaposlenima u osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju, u institucijama kulture, zaposlenima u MUP-u i dijelu zaposlenih u institucijama pravosuđa.

¹⁹ Odluka o određivanju iznosa najniže penzije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 06/21) i Odluka o utvrđivanju procenta za usklađivanje penzija („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/21).

Najveći dio budžetskog okvira Republike odnosi se na budžet Republike Srpske u užem smislu, odnosno na računovodstveni fond 01. Ukupni očekivani prihodi budžeta Republike Srpske iznose 3,095.3 miliona KM u 2022. godini i 3,254.3 miliona KM u 2023. godini.

U skladu sa procjenom neto prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Republici Srpskoj i Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske, od projektovanih neto prihoda od indirektnih poreza, očekuje se da će budžetu Republike Srpske u 2022. godini biti doznačen iznos od 1,400.4 miliona KM (sa spoljnim dugom od 280.3 miliona KM), što predstavlja rast od 12.5% u odnosu na sredstva koja su planirana Budžetom Republike Srpske za 2021. godinu. Takođe, od projektovanih neto prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Republici Srpskoj procjenjuje se da će u 2023. godinu budžetu Republike Srpske biti doznačen iznos od 1,493.6 miliona KM (sa spoljnim dugom od 396.3 miliona KM).

Oporezivanje dobiti pravnih lica u Republici Srpskoj i stranih pravnih lica koja ostvaruju prihod u Republici Srpskoj vrši se na osnovu Zakona o porezu na dobit. Na osnovu Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, prihod po osnovu poreza na dobit u potpunosti pripada budžetu Republike Srpske. Uzimajući u obzir trendove kretanja prihoda od poreza na dobit u prethodnom periodu, kao i očekivani privredni rast u narednom periodu, projekcija prihoda od poreza na dobit iznosi 250.2 miliona KM u 2022. godini i 262.8 miliona KM u 2023. godini.

Očekivani prihod od poreza na dohodak iznosi 140.1 milion KM u 2022. godini i 145.5 miliona KM u 2023. godini. Projekcija prihoda od poreza na dohodak je usklađena sa kretanjem prihoda od poreza na dohodak u prethodnom periodu, očekivanim rastom plata i zaposlenosti u posmatranom periodu, kao i sa prethodno navedenim zakonskim izmjenama koje se odnose na povećanje osnovnog ličnog odbitka.

Zakonom o doprinosima propisana je obaveza obračuna i uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Na osnovu Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, prihod po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje pripada budžetu Republike Srpske. Projekcija prihoda po ovom osnovu iznosi 1,047.5 miliona KM u 2022. godini i 1,087.9 miliona KM u 2023. godini. Navedena projekcija je urađena na osnovu kretanja prihoda od ovog doprinosa u prethodnom periodu, očekivanog kretanja bruto plata i broja osiguranika u narednom periodu, kao i postojeće zakonske regulative u ovoj oblasti.

Projekcija prihoda po osnovu ostalih poreza²⁰ iznosi 18.2 miliona KM u 2022. godini i 18.8 miliona KM u 2023. godini. Projekcija je usklađena sa očekivanim privrednim rastom u srednjoročnom periodu, kao i sa očekivanim uplatama po ranije odobrenim reprogramima. Prihodi od poreza na imovinu sve do pojave pandemije imali su stabilan rast, koji se očekuje i u narednom periodu.

Očekivani neporeski prihodi²¹ iznose 238.7 miliona KM u 2022. godini i 245.5 miliona KM u 2023. godini. Projekcija neporeskih prihoda je urađena na osnovu projekcije realnog rasta BDP-a u posmatranom periodu, dosadašnjih trendova u naplati neporeskih prihoda i trenutne zakonske regulative.

²⁰ Ostali porezi na imovinu i indirektni porezi van JRUIO koji se uplaćuju direktno na račun javnih prihoda Republike Srpske, a riječ je o uplatama poreskih obveznika po osnovu neizmirenih/reprogramiranih obaveza koje su nastale do 1. 1. 2006. godine, tj. do momenta uvođenja PDV-a, kada je naplata indirektnih prihoda prešla u nadležnost Uprave za indirektno oporezivanje.

²¹ Neporeski prihodi obuhvataju: prihode od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika, naknade, takse, prihode od pružanja javnih usluga, novčane kazne i ostale neporeske prihode.

Ukupno očekivana **potrošnja budžeta Republike Srpske** iznosi 3,271.6 miliona KM u 2022. godini i 3,246.3 miliona KM u 2023. godini, dok su ukupni očekivani rashodi budžeta Republike Srpske 3,127.0 miliona KM u 2022. godini i 3,110.8 miliona KM u 2023. godini. Pored toga, planirani neto izdaci za nefinansijsku imovinu iznose 144.6 miliona KM u 2022. godini i 135.5 miliona KM u 2023. godini.

Projekcija rashoda za lična primanja zaposlenih²² iznosi 896.0 miliona KM u 2022. godini i 900.2 miliona KM u 2023. godini.

Kada je riječ o rashodima po osnovu korišćenja roba i usluga, najznačajnija sredstva se izdvajaju za rashode po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, rashode po osnovu putovanja i smještaja, te rashode za stručne usluge. Projekcija rashoda po ovom osnovu iznosi 103.6 miliona KM u 2022. godini i 117.3 miliona KM u 2023. godini.

U okviru rashoda finansiranja i drugih finansijskih troškova planiraju se sredstva po osnovu kamata na hartije od vrijednosti, zajmove primljene u zemlji i inostranstvu, kao i troškovi servisiranja primljenih zajmova. Projekcija rashoda po ovom osnovu iznosi 130.9 miliona KM u 2022. godini i 115.4 miliona KM u 2023. godini.

Najznačajnije subvencije koje se isplaćuju iz budžeta Republike Srpske su usmjerene za poljoprivredu i šumarstvo, Željeznicama Republike Srpske, aerodromima Republike Srpske, kao i za podsticaj za povećanje plate radnika. Projekcija rashoda po ovom osnovu iznosi 115.5 miliona KM u 2022. godini i 115.6 miliona KM u 2023. godini.

Projekcija rashoda po osnovu grantova iznosi 68.9 miliona KM u 2022. godini i 69.1 milion KM u 2023. godini.

Projekcija rashoda po osnovu doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike iznosi 237.6 miliona KM u 2022. godini i 243.1 miliona KM u 2023. godini.

Projekcija rashoda po osnovu transfera iznosi 314.8 miliona KM u 2022. godini i 265.7 miliona KM u 2023. godini.

Izdaci za nefinansijsku imovinu projektovani su u iznosu od 144.6 miliona KM u 2022. godini, 135.5 miliona KM u 2023. godini, a izdaci za finansijsku imovinu 0.6 miliona KM u navedenom periodu.

Izdaci za otplatu dugova su projektovani u iznosu od 492.4 miliona KM u 2022. godini i 934.3 miliona KM u 2023. godini. Projekcija izdataka za otplatu dugova je u skladu sa planom otplate ino i unutrašnjeg zaduženja, ažuriranog plana povlačenja po investicionim kreditima i planiranog finansiranja budžeta za naredni period.

Ostali izdaci projektovani su u iznosu od 55.9 miliona KM u 2022. godini i 44.1 milion KM u 2023. godini.

²² Rashodi za lična primanja zaposlenih su planirani u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske, Zakonom o platama i naknadama sudija i tužilaca u Republici Srpskoj, Zakonom o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske, te Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Očekivani **prihodi jedinica lokalne samouprave** su 723.0 miliona KM u 2022. godini i 724.9 miliona KM u 2023. godini.

Oko polovine prihoda jedinica lokalne samouprave čine prihodi od indirektnih poreza²³. U skladu sa projekcijom prihoda od indirektnih poreza za period 2022–2023. godina i Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske, procjenjuje se da će prihodi opština i gradova po osnovu indirektnih poreza u 2022. godini iznositi oko 373.0 miliona KM i oko 365.8 miliona KM u 2023. godini.

U okviru prihoda od direktnih poreza²⁴ kod jedinica lokalne samouprave najvažniji su prihodi od poreza na dohodak i prihodi od poreza na imovinu. Prema projekciji, prihod od poreza na dohodak koji pripada budžetima jedinica lokalne samouprave iznosi 41.2 miliona KM u 2022. godini i 42.8 miliona KM u 2023. godini. Navedene projekcije usklađene su sa projekcijom rasta plata i zaposlenosti u Republici Srpskoj, kao i sa naprijed navedenim zakonskim izmjenama koji se odnose na povećanje osnovnog ličnog odbitka.

Oporezivanje nepokretnosti u Republici Srpskoj propisano je Zakonom o porezu na nepokretnosti, a na osnovu Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske prihod od poreza na nepokretnosti u potpunosti pripada budžetima jedinica lokalne samouprave. Projekcija prihoda po osnovu poreza na nepokretnost iznosi 25.4 miliona KM u 2022. godini i 25.7 miliona KM u 2023. godini.

Očekivani ukupni iznos neporeskih prihoda u budžetima jedinica lokalnih samouprava je 210.0 miliona KM u 2022. godini i 218.4 miliona KM u 2023. godini.

Očekivana **potrošnja jedinica lokalne samouprave** iznosi 648.1 milion KM u 2022. godini i 650.2 miliona KM u 2023. godini, od čega rashodi iznose 594.7 miliona KM i 593.7 miliona KM. Planirani izdaci za nefinansijsku imovinu jedinica lokalne samouprave iznose 53.3 miliona KM u 2022. godini i 56.5 miliona KM u 2023. godini. U strukturi rashoda najznačajniji su rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga, ali i doznake na ime socijalne zaštite.

Projekcija **prihoda fondova socijalne sigurnosti** iznosi 1,015.7 miliona KM u 2022. godini i 1,047.5 miliona KM u 2023. godini. Najveći dio prihoda fondova čine prihodi od doprinosa, koji iznose 833.4 miliona KM i 864.1 milion KM u 2023. godini. Navedene projekcije obuhvataju projekcije prihoda od doprinosa u 2022. godini u iznosu od 794.9 miliona KM i 825.3 miliona KM u 2023. godini. Takođe, pomenute projekcije obuhvataju i projekcije prihoda od ino osiguranja, koje prema projekcijama Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske iznose po 31.5 miliona KM za svaku posmatranu godinu. Pored navedenih prihoda od doprinosa, u ukupnim prihodima od doprinosa prikazan je i prihod od posebnog doprinosa za solidarnost²⁵ u iznosu od 7 miliona KM u 2022. godini i 7.3 miliona KM u 2023. godini.

²³ U skladu sa Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske, iz prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Republici Srpskoj, budžetima opština i gradova pripada 24% sredstava preostalih nakon servisiranja spoljnog duga Republike Srpske.

²⁴ Na osnovu Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, budžetima jedinica lokalne samouprave pripada 25% prihoda od poreza na lična primanja i poreza na prihode od samostalne djelatnosti.

²⁵ Navedeni prihod se koristiti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda kod djece, a za koje nije moguće obezbijediti odgovarajuću zdravstvenu uslugu u Republici Srpskoj. Poseban doprinos za solidarnost propisan je Zakonom o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 100/17 i 103/17).

Neporeski prihodi fondova socijalne sigurnosti iznose po 6.7 miliona KM za posmatrane godine, dok se očekivani transferi između ili unutar jedinica vlasti kreću od 175.6 do 176.6 miliona KM na godišnjem nivou u periodu 2022–2023. godina. Najveći dio transfera čini transfer iz budžeta Republike koji je planiran za Fond zdravstvenog osiguranja, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, u iznosu od 106.7 miliona KM za svaku posmatranu godinu. Takođe, u okviru pomenute stavke nalazi se i transfer iz budžeta Republike koji je planiran za Fond dječije zaštite u iznosu od 37.9 miliona KM za 2022. godinu i 38.9 miliona KM za 2023. godinu.

Planirana **potrošnja fondova socijalne sigurnosti** iznosi 963.1 milion KM u 2022. godini i 969.1 milion KM u 2023. godini. Od toga, rashodi iznose 874.5 miliona KM u 2022. godini i 875.5 miliona KM u 2023. godini, dok se planirani neto izdaci za nefinansijsku imovinu kreću od 88.6 miliona KM u 2022. i 93.6 miliona KM u 2023. godini. Najznačajniji rashodi su doznake na ime socijalne zaštite koje su planirane na nivou od 804.0 miliona KM do 805.5 miliona KM godišnje, a odnose se na finansiranje prava na socijalnu zaštitu koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (Fond zdravstvenog osiguranja RS, Javni fond za dječiju zaštitu RS i JU Zavod za zapošljavanje RS).

Javni dug Republike Srpske

Stanje javnog duga Republike Srpske na dan 31. 12. 2020. godine iznosi 4,726.0 miliona KM (42.9% BDP-a), dok javni dug koji podliježe zakonskom ograničenju iznosi 4,659.1 milion KM (42.3% BDP-a).

Važno je napomenuti da je mjere za fiskalnu konsolidaciju potrebno sprovesti vodeći računa da se ne naruši poštovanje fiskalnog pravila koje se odnosi na dug.

Na osnovu plana za 2021. godinu, javni dug koji podliježe zakonskom ograničenju iznosiće 5,139.1 milion KM (44.3% BDP-a). Na osnovu urađenih projekcija za period 2022–2023. godina, javni dug koji podliježe zakonskom ograničenju iznosiće 5,343.5 miliona KM i 5,311.0 miliona KM (43.8% i 41.5% BDP-a), respektivno.

Tabela 1.

* Pregled budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu kao i pregled budžetskih rashoda i izdaka za nefinansijsku imovinu (obuhvaćeni svi fondovi 01–05) za Republiku, jedinice lokalne samouprave i fondove socijalne sigurnosti za 2019. godinu

(u milionima KM)

Ekonom. kod	P O Z I C I J A	GKT Republike + VBK	FONDOVI SOC. SIGURNOSTI	JLS	eliminacije pri konsolidaciji elim.	Konsolidovano Republika Srpska
		izvršenje 2019	izvršenje 2019	izvršenje 2019	izvršenje 2019	izvršenje 2019
1	2	3	4	5	6	7
	A. P R I H O D I (OSIM OBRACUNSKIH) (I + II + III + IV)	3120.5	842.6	702.1	-188.8	4476.4
71	I PORESKI PRIHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	2779.5	722.5	430.5	-2.9	3929.7
711	1. Prihodi od poreza na dohodak i dobit	256.7		0.0		256.7
712	2. Doprinosi za socijalno osiguranje	897.5	722.5		-2.9	1617.2
713	3. Porezi na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti	126.1		45.3		171.4
714	4. Porezi na imovinu	17.3		27.9		45.2
715	5. Porezi na promet proizvoda i usluga	13.9		2.6		16.5
716	6. Carine i uvozne dažbine	0.7				0.7
717	7. Indirektni porezi prikupljeni preko UIO	1467.2		351.6		1818.7
719	8. Ostali poreski prihodi	0.0		3.1		3.2
72	II NEPORESKI PRIHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	250.9	2.8	198.5	-2.0	450.2
721	1. Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika	46.0	2.0	24.8		72.8
722	2. Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	175.6	0.0	166.8		342.4
723	3. Novčane kazne	22.3		0.4		22.7
728	4. Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija razmjere između ili unutar jedinica vlasti	1.9	0.0	0.0	-2.0	0.0
729	5. Ostali neporeski prihodi	5.0	0.7	6.5		12.3
73	III GRANTOVI	87.5	0.0	8.6	0.0	96.1
731	1. Grantovi (a + b)	87.5	0.0	8.6		96.1
78	IV TRANSFERI IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1 + 2)	2.6	117.3	64.4	-184.0	0.3
787	1. Transferi između različitih jedinica vlasti (a do d)	2.6	117.3	64.4	-184.0	0.3
788	2. Transferi unutar iste jedinice vlasti	0.0		0.0		0.0
	B. R A S H O D I (OSIM OBRACUNSKIH) (I + II + III)	2929.5	731.4	559.1	-188.7	4031.3
41	I TEKUĆI RASHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9)	2603.9	731.3	553.2	-2.0	3886.4
411	1. Rashodi za lična primanja zaposlenih	778.4	24.1	218.3		1020.8
412	2. Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga	160.0	5.2	139.8		305.0
413	3. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi	107.0	7.9	15.1		130.1
414	4. Subvencije*	114.8	22.6	17.4		154.7
415	5. Grantovi	103.9	0.0	68.1		172.0
416	6. Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike opština i gradova	224.2		87.1		311.3
417	7. Doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obavezno socijalnog osiguranja	1101.2	671.0			1772.2
418	8. Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcij razmjere između ili unutar jedinica vlasti	0.1	0.3	1.6	-2.0	0.1
419	9. Rashodi po sudskim rješenjima	14.3	0.1	5.8		20.2
48	II TRANSFERI IZMEĐU I UNUTAR JEDINICA VLASTI (1 + 2)	325.5	0.1	6.0	-186.8	144.9
487	1. Transferi između različitih jedinica vlasti (a do d)	325.5	0.1	5.9	-186.8	144.9
488	2. Transferi unutar iste jedinice vlasti	0.0		0.0		0.0
** *	III BUDŽETSKA REZERVA	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	V. BRUTO SUFICIT/DEFICIT (A – B)	191.0	111.1	143.0	-0.1	445.1
	G. NETO IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU (I + II – III – IV)	-171.7	-70.8	-152.9	-0.2	-395.5
81	I PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	6.5	0.0	12.2	0.0	18.7
811	primici za proizvedenu stalnu imovinu	0.5	0.0	0.9		1.4
812	primici za dragocjenosti	0.0				0.0
813	primici za neproizvedenu stalnu imovinu	0.0		10.1		10.1
814	primici od prodaje stalne imovine namijenjene prodaji i obustavljeni poslovanja	0.0		0.3		0.3
815	primici za strateške zalihe	0.0				0.0
816	primici od zaliha materijala učinaka, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	6.0		0.9		6.9
88	II PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU IZ TRANSAKCIJA IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1)	0.0	0.0	0.2	-0.2	0.0
881	1. Primici za nefinansijsku imovinu iz transakcija između ili unutar jedini vlasti	0.0		0.2	-0.2	0.0
51	III IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU*	178.3	70.8	165.2	0.0	414.3
511	1. Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu	162.7	2.1	152.8		317.6
512	2. Izdaci za dragocjenosti	0.0		0.0		0.0
513	3. Izdaci za neproizvedenu stalnu imovinu	4.4	0.7	9.8		14.9
514	4. Izdaci za stalnu imovinu namijenjenu prodaji	0.0				0.0
515	5. Izdaci za strateške zalihe	0.0	68.0			68.0
516	6. Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	10.8	0.0	2.4		13.3
518	7. Izdaci za ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0.4		0.2		0.5
58	IV IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU IZ TRANSAKCIJA IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
581	1. Izdaci za nefinansijsku imovinu iz transakcija između ili unutar jedini vlasti	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	D. SUFICIT/DEFICIT (V + G)	19.3	40.4	-9.9	-0.3	49.5
-	Ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva u 2019. godini (evidentirane na kontima obračunskih rashoda)	-16.2				
	D. SUFICIT/DEFICIT (V + G) + ukalkulisane obaveze	3.1	40.4	-9.9	-0.3	33.3

* Podaci su revidirani prema podacima iz zvaničnog konsolidovanog finansijskog izvještaja – sveobuhvatnog PIF-a za 2020. godinu.

Tabela 2.

* Pregled budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu, kao i pregled budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu (obuhvaćeni svi fondovi 01–05) za Republiku, jedinice lokalne samouprave i fondove socijalne sigurnosti za 2020. godinu

(u milionima KM)

Ekonom. kod	P O Z I C I J A	GKT Republike + VBK	FONDOVI SOC. SIGURNOSTI	JLS	eliminacije pri konsolidaciji (1) elim.	Konsolidovano Republika Srpska
		izvršenje 2020	izvršenje 2020	izvršenje 2020	izvršenje 2020	izvršenje 2020
1	2	3	4	5	6	7
	A. P R I H O D I (OSIM OBRAČUNSKIH) (I + II + III + IV)	3004.5	962.6	711.3	-324.5	4353.9
71	I PORESKI PRIHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	2713.5	740.5	411.7	-2.9	3862.8
711	1. Prihodi od poreza na dohodak i dobit	251.3	0.0	0.0	0.0	251.3
712	2. Doprinosi za socijalno osiguranje	941.0	740.5	0.0	-2.9	1678.6
713	3. Porezi na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti	126.2	0.0	45.6	0.0	171.8
714	4. Porezi na imovinu	16.9	0.0	24.2	0.0	41.1
715	5. Porezi na promet proizvoda i usluga	0.4	0.0	0.2	0.0	0.6
716	6. Carine i uvozne dažbine	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
717	7. Indirektni porezi prikupljeni preko UIO	1377.5	0.0	337.1	0.0	1714.6
719	8. Ostali poreski prihodi	0.1	0.0	4.6	0.0	4.8
72	II NEPORESKI PRIHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	226.5	2.6	183.1	-2.1	410.1
721	1. Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i pozitivnih kursnih razlika	23.0	1.8	25.9	0.0	50.7
722	2. Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	176.8	0.0	150.9	0.0	327.7
723	3. Novčane kazne	20.8	0.0	0.4	0.0	21.2
728	4. Prihodi od finansijske i nefinansijske imovine i transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti	2.0	0.0	0.1	-2.1	0.0
729	5. Ostali neporeski prihodi	3.9	0.8	5.8	0.0	10.5
73	III GRANTOVI	61.0	0.0	19.4	0.0	80.5
731	1. Grantovi (a + b)	61.0	0.0	19.4	0.0	80.5
78	IV TRANSFERI IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1 + 2)	3.5	219.5	97.0	-319.5	0.5
787	1. Transferi između različitih jedinica vlasti (a do d)	3.5	219.5	97.0	-319.5	0.4
788	2. Transferi unutar iste jedinice vlasti	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
	B. R A S H O D I (OSIM OBRAČUNSKIH) (I + II + III)	3329.2	788.0	589.3	-321.3	4385.3
41	I TEKUĆI RASHODI (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9)	2887.0	787.9	583.8	-2.6	4256.0
411	1. Rashodi za lična primanja zaposlenih	859.3	26.8	234.4	0.0	1120.6
412	2. Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga	161.7	7.6	139.5	0.0	308.8
413	3. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi	110.7	6.8	13.4	0.0	130.9
414	4. Subvencije	226.2	16.5	21.0	-0.2	263.4
415	5. Grantovi	140.4	0.0	72.0	-0.2	212.1
416	6. Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova	224.5	0.0	96.0	-0.2	320.4
417	7. Doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja	1157.1	729.6	0.0	0.0	1886.7
418	8. Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti	0.1	0.2	1.7	-2.0	0.0
419	9. Rashodi po sudskim rješenjima	7.0	0.4	5.7	0.0	13.1
48	II TRANSFERI IZMEĐU I UNUTAR JEDINICA VLASTI (1 + 2)	442.3	0.1	5.5	-318.6	129.3
487	1. Transferi između različitih jedinica vlasti (a do d)	442.3	0.1	5.5	-318.6	129.2
488	2. Transferi unutar iste jedinice vlasti	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
** *	III BUDŽETSKA REZERVA	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	V. BRUTO SUFICIT/DEFICIT (A – B)	-324.7	174.6	122.0	-3.2	-31.4
	G. NETO IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU (I + II – III – IV)	-178.9	-144.7	-206.6	1.1	-529.1
81	I PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	8.5	0.1	15.5	0.0	24.1
811	primici za proizvedenu stalnu imovinu	2.3	0.0	1.1	0.0	3.3
812	primici za dragocjenosti	0.0	0.0	0.0		0.0
813	primici za neproizvedenu stalnu imovinu	1.3	0.0	12.9		14.2
814	primici od prodaje stalne imovine namijenjene prodaji i obustavljenih poslovanja	0.0	0.1	0.6		0.7
815	primici za strateške zalihe	0.0	0.0	0.0		0.0
816	primici od zaliha materijala učinaka, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	5.0	0.0	0.9		5.8
88	II PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU IZ TRANSAKCIJA IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
881	1. Primici za nefinansijsku imovinu iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
51	III IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU	187.4	144.7	222.1	-1.1	553.2
511	1. Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu	168.4	18.8	210.0	-1.1	396.2
512	2. Izdaci za dragocjenosti	0.0	0.0	0.0		0.0
513	3. Izdaci za neproizvedenu stalnu imovinu	6.4	1.5	8.6		16.5
514	4. Izdaci za stalnu imovinu namijenjenu prodaji	0.0	0.0	0.0		0.0
515	5. Izdaci za strateške zalihe	0.0	116.1	0.0		116.1
516	6. Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	12.2	8.3	3.0		23.5
518	7. Izdaci za ulaganje na tuđim nekretnostima, postrojenjima i opremi	0.4	0.0	0.4		0.8
58	IV IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU IZ TRANSAKCIJA IZMEĐU ILI UNUTAR JEDINICA VLASTI (1)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
581	1. Izdaci za nefinansijsku imovinu iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	D. SUFICIT/DEFICIT (V + G)	-503.6	29.9	-84.6	-2.2	-560.5
	Ukalkulisane obaveze za koje nisu postojala raspoloživa budžetska sredstva u 2020. godini (evidentirane na kontima obračunskih rashoda)	-17.5				
	D. SUFICIT/DEFICIT (V + G) + ukalkulisane obaveze	-521.1	29.9	-84.6	-2.2	-577.9

* Tabela je rađena prema zvaničnom konsolidovanom finansijskom izvještaju - PIF-u za 2020. godinu (KORISNICI BUDŽETA REPUBLIKE, JLS I FONDOVA)